

**КИЇВСЬКИЙ УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ БОРИСА ГРІНЧЕНКА
ІНСТИТУТ МИСТЕЦТВ**

ЗАТВЕРДЖЕНО
Приймальною комісією
Протокол № 4 від 29.01.18 р.
Голова Приймальної комісії
В.О. Огнев'юк

**ПРОГРАМА
ФАХОВОГО ВИПРОБУВАННЯ З МУЗИКИ**

Освітній рівень:	перший (бакалаврський)
Галузь знань:	02 «Культура і мистецтво»
Спеціальність:	025 «Музичне мистецтво»
На базі:	ОКР «Молодший спеціаліст»

ПОГОДЖЕНО

Проректор з науково-методичної
та навчальної роботи

О.Б. Жильцов

РОЗГЛЯНУТО і ЗАТВЕРДЖЕНО

на засіданні кафедри інструментально-
виконавської майстерності

Протокол № 1 від 10.01. 2018 р.
Зав. кафедри О.С. Плохотнюк

Київ – 2018

ПОЯСНЮВАЛЬНА ЗАПИСКА

Фахове випробування з музики для вступників на III курс, що мають освітньо-кваліфікаційний рівень «Молодший спеціаліст» спеціальності «Музичне мистецтво», проводиться у формі прослуховування, яке передбачає гру на музичному інструменті за вибором вступника (фортепіано, баян, акордеон, скрипка, бандура, гітара, саксофон, кларнет, труба тощо) та перевірку вокальних даних абітурієнта.

Вступники на спеціальність «Музичне мистецтво» мають продемонструвати:

- рівень володіння музичним інструментом (художнє виконання двох різножанрових інструментальних творів);
- рівень володіння співацьким голосом (художнє виконання одного вокального твору – романсу або народної пісні а-cappella).

При цьому оцінюються:

- рівень сформованості інструментально-виконавських умінь (техніка гри на музичному інструменті, здатність до інтерпретації музичних творів);
- наявність вокальних даних (чистота інтонування, співацький діапазон, темброве забарвлення голосу тощо).

На підставі цього відповідно до встановлених критеріїв і шкали оцінювання абітурієнтів виводиться загальний бал за вступний іспит з фаху (див. таблицю).

Оцінка за фахове випробування з музики вважається незадовільною, якщо абітурієнт отримав менше 60 балів.

КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ ЗНАНЬ ВСТУПНИКІВ

Кількість балів (max – 100)	Критерії
90 – 100	за відмінне володіння музичним інструментом та співацьким голосом, високий рівень виконавської техніки та інтерпретаційних умінь, бездоганно виконав 2 інструментальних твори та 1 вокальний.
82 – 89	за добрий рівень володіння музичним інструментом та співацьким голосом, успішно виконав твори програми фахового випробування з дотриманням авторського тексту та інтерпретаційного плану з незначними технічними огріхами.
75 – 81	за вірне відтворення нотного тексту творів програми фахового випробування з певними текстуальними помилками. Абітурієнт виявив належний рівень виконавської техніки (інструментальної, вокальної).
69 – 74	за достатній рівень володіння музичним інструментом та співацьким голосом, знання творів програми фахового випробування, але допустив кілька суттєвих текстових помилок.
60 – 68	за посередній рівень володіння музичним інструментом та співацьким голосом, допустив значну кількість текстових помилок і технічних огріхів. Знання тексту творів задовольняє мінімальні вимоги програми фахового випробування.
1 – 59	за низький рівень володіння музичним інструментом та співацьким голосом, нездатний до виконавської інтерпретації інструментальних і вокальних творів.

ОРІЄНТОВНА ПРОГРАМА **фахового випробування з музики для вступників на спеціальність** **«МУЗИЧНЕ МИСТЕЦТВО»**

ГРА НА МУЗИЧНОМУ ІНСТРУМЕНТІ

На фаховому випробуванні з музики абітурієнт має виконати програму із двох творів на одному з музичних інструментів (фортепіано, баян, акордеон, скрипка, бандура, гітара, саксофон, кларнет, труба тощо). Орієнтовна програма для виконання абітурієнтами на фаховому випробуванні з музики:

Фортепіано

- 1. Поліфонічний твір** (наприклад: Й.-С. Бах. Трьохголосна інвенція мі-бемоль мажор) **або твір сонатної форми** (наприклад: Й.Гайдн. Соната соль мажор).
- 2. П'єса українського або зарубіжного композитора** (наприклад: Ф. Шопен – Ф. Ліст. Бажання).

Баян, акордеон

- 1. Поліфонічний твір** (наприклад: М.Глінка. Фуга ля мінор) **або п'єса українського чи зарубіжного автора** (наприклад: Р.Глієр. Романс).
- 2. Обробка народної пісні (танцю)** або п'єса українського чи зарубіжного автора.

Скрипка

- 1. Твір великої форми** (наприклад: Й.С. Бах. Концерт для скрипки з оркестром ля мінор).
- 2. П'єса українського чи зарубіжного композитора** (наприклад: Р.Щедрін. Імпровізація; П.Чайковський. Мелодія; В. Кирейко, Поема).

Бандура

- 1. Твір великої форми або п'єса** (наприклад: Й.-С. Бах. Прелюдія до мажор; А.Вівальді. Концерт соль мажор).
- 2. П'єса українського чи зарубіжного композитора** (Е.Гріг. Народна пісня; В.Барвінський. Думка; С.Баштан. Наспів).

Гітара

- 1. Твір великої форми** (наприклад: Н.Паганіні. Соната до мажор; Ф.Грагнані. Сонатина соль мажор)
- 2. П'єса** (наприклад: М.Степаненко. Вальс; К.Мясков. Пісня).

Саксофон

1. **Твір великої форми** (наприклад: П. Дюбуа. Концерт для саксофона з оркестром).
2. **П'єса** (наприклад: Н.Паганіні. Каприс №24.).

Кларнет

1. **Твір великої форми** (наприклад: Л. Шпор. Концерт для кларнета і фортепіано № 3, Іч.)
2. **П'єса** (наприклад: М.Лисенко. Елегія).

Труба

1. **Твір великої форми** (наприклад: О.Бьоме. Концерт для труби з оркестром, II-III ч.)
2. **П'єса** (наприклад: М.Раков. Вокаліз).

ПЕРЕВІРКА ВОКАЛЬНИХ ДАНИХ

Виконання **одного вокального твору** із супроводом (романс, твір сучасного композитора. Наприклад: М. Глінка «Не щебечи, соловейко», «Сомнение»; Я. Степовий «Утоптала стежечку»; Р. Квінта «Одна калина») або народної пісні а-саррелла (наприклад: «По садочку ходжу», «Дивлюсь я на небо», «Ой, співаночки мої», «Ти до мене не ходи» тощо).

Орієнтовний перелік вокальних творів

Українські народні пісні:

- «Бодай ся когут знудив».
- «Вечір близенько».
- «В кінці греблі шумлять верби».
- «Гандзя».
- «Глибока кирниця».
- «Грицю, Грицю, до роботи».
- «І шумить, і гуде».
- «Їхав козак за Дунай».
- «Закувала зозуленька».
- «Зелененький барвіночку».
- «Зацвіла в долині червона калина».
- «Лугом іду, коня веду».
- «Мав я раз дівчиноньку».
- «Місяць на небі».
- «На вулиці скрипка грає».

«Над річкою бережком».
 «Нащо мені чорні брови».
 «Одна гора високая».
 «Ой, джигуне, джигуне».
 «Ой, дівчино, шумить гай».
 «Ой, на горі сніг біленький».
 «Ой, на гору козак воду носить».
 «Ой, не світи, місяченьку».
 «Ой, не ходи, Грицю».
 «Ой, маю я чорні брови».
 «Ой, під вишнею».
 «Ой, піду я до млина».
 «Ой, ти місяцю».
 «При долині кущ калини».
 «Сонце низенько».
 «Стелися, барвінку, низенько».
 «Стоїть гора високая».
 «Стоїть явір над водою».
 «Ти до мене не ходи».
 «Чи я в лузі не калина була».
 «Чом, чом не прийшов».
 «Якби мені черевики».
 «Якби мені не тиночки».

Класичні романси:

«Горные вершины». Муз. О. Варламова. Сл. М. Лермонтова.
 «Люблю тебя». Муз. Е. Гріга. Сл. Х. К. Андерсена (перевод А. Єфременкова).
 «Не ветер, вея с высоты...». Муз. М.Римського-Корсакова. Сл. А.Толстого.
 «Не скажу никому». Муз. О. Даргомижського. Сл. А. Кольцова.
 «Зоре моя вечірняя». Муз. Я. Степового. Сл. Т. Шевченка.
 «Вечірня пісня». Муз. К. Стеценка. Сл. Самійленка.
 «Запливай же, роженько весела». Муз. О. Андрієвської.
 «Две розы». Муз. С. Покрасса. Сл. А. Д'Актиля.
 «Я помню вальса звук прелестный». Муз. и сл. М. Лістова.
 «Ночь светла». Муз. М. Шишкіна. Сл. невід. автора.
 «Нет, не тебя так пылко я люблю». Муз. М.Шишкіна. Сл. М.Лермонтова.
 «Белой акации гроздь душистые». Муз. В. Баснера.

Пісні сучасних українських композиторів:

В. Верменич. «Чорнобривці», «На калині мене мати колихала».
 О. Білаш. «Два кольори», «Над Україною», «Полинь», «Полтавська полька», «Журавка», «Пісня про калину», «Стань зорею мені».
 І. Білозір. «Пшеничне перевесло».
 П. Дворський. «Рідна мова», «Смерекова хата».
 Л. Дудківський. «Черешневий гай», «Якщо любиш – кохай».

О. Злотник. «Маки червоні», «Гай, зелений гай», «Чуєш, мамо», «Батько і мати», «Марево снів».

В. Івасюк. «Водограй», «День без тебе», «Кленовий вогонь», «Я піду в далекі гори», «Запроси мене у сні», «Тільки раз цвіте любов», «Балада про мальви», «Балада про дві скрипки», «Жовте листя», «Мандрівний музика», «Червона рута», «Пісня буде поміж нас».

І. Кириліна. «Яблуневі зливи», «Лесная чакона», «Лісова пісня».

М. Мозговий. «Край», «Земле, моя», «Зачаровані слова», «Минає день».

Т. Петриненко. «Пісня про пісню», «Господи, помилуй нас».

І. Поклад. «Чарівна скрипка», «Скрипка грає», «Зелен клен», «Кохана».

О. Пономарьов. «Колискова», «Мое кохання сірооке».

В. Хурсенко. «Соколята», «Ні, я нічого не забув».

І. Шамо. «Три поради», «Пісня про Київ».

РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

Рекомендована інструментальна література:

1. Апатский В. Н. История духового музыкально-исполнительского искусства. Книга II. / Апатский В. Н. – К. : ТОВ „Задруга”, 2012. – 408 с.
2. Апатський В. М. Основи теорії та методики духового музично-виконавського мистецтва / В. М. Апатський. – К. : КНМАУ ім. П. І. Чайковського, 2006. – 432 с.
3. Вопросы скрипичного исполнительства и педагогики: сб. ст./ сост. С. Сапожников. – М. : Музыка, 1968. – 147 с.
4. Воробкевич Т.П. Методика викладання гри на фортепіано / Т.П. Воробкевич. – Львів : ЛДМА, 2001. – 144 с.
5. Давидов М.А. Теоретичні основи формування виконавської майстерності баяніста : навч. посіб. [для вузів] / М.А. Давидов. – К. : Музична Україна, 1997. – 240 с.
6. Мильштейн Я.И. Воспитание пианистического мастерства / Я.И. Мильштейн // Вопросы теории и истории исполнительства. – М. : Сов. Композитор, 1983. – 262 с.
7. Нейгауз Г.Г. Об искусстве фортепианной игры: записки педагога / Г.Г. Нейгауз. – [5-е изд.] – М. : Музыка, 1987. – 238 с.
8. Плохотнюк О. С. Професія – трубач. В. М. Лисенко (історичні нариси і методика організації щоденних самостійних занять трубача) / О. С. Плохотнюк, О. В. Бондаренко. – Луганськ : „Янтар”, 2013. – 68 с.
9. Пляченко Т.М. Основи скрипкової педагогіки : навчальні матеріали [для студентів музично-педагогічного факультету] / Т.М. Пляченко. – Кіровоград : РВЦ КДПУ ім. В. Винниченка, 2001. – 44 с.

10. Подольчук В. В. Навчання гри на трубі і виконавська практика : навч. посіб. / Подольчук В. В. – Донецьк : ТОВ „Цифрова типографія”, 2009. – 106 с.

11. Посвалюк В. Т. Методика оволадення верхнім регистром на трубе : уч. пособие / Посвалюк В. Т. . – К. : НМАУ им. П. И. Чайковского, 2013. – 60 с.

12. Lindholm Herbert. Basic Flute Technique op. 26 / Lindholm Herbert. – Helsinki : Helin & Sons, 1994. – 38 с.

13. Petrov R. M. Chog‘ushunoslik va cholg‘ulashtirish. O‘quv qo‘llanma. (O‘zbek va rus tillarida) / R. M. Petrov, B. J. Matyoqubov. – T. : „TURON-IQBOL” nashriyoti, 2006. – 192 bet.

Рекомендована вокальна література:

1. Абт Ф. Школа пения: избранные упражнения для низких голосов в сопровождении фортепиано / Ф. Абт. – М. : Музыка, 1985. – 31 с.
2. Вопросы вокальной педагогики. – М., 1984. – Вып. 7. – 160 с.
3. Егорычева М.И. Упражнения для развития вокальной техники / М.И. Егорычева. – К. : Музична Україна, 1980. – 117 с.
4. Емельянов В.В. Фонопедические упражнения : методическая разработка / В.В. Емельянов. – Кировоград, 1988. – 29 с.
5. Микиша М. Практичні основи вокального мистецтва / М. Микиша. – Київ, 1985. – 80 с.
6. Овчаренко Н. Основы вокальной методики : науково-методичний посібник / Н. Овчаренко. – Кривий Ріг: Видавничий дім, 2006. – 116 с.
7. Пляченко Т.М. Методика викладання вокалу: навчально-методичний посібник для студентів мистецького факультету (Спеціальність «Музична педагогіка і виховання») / Т.М. Пляченко. – Кіровоград : КДПУ, 2005. – 80 с.
8. Юцевич Ю.Є. Теорія і методика формування та розвитку співацького голосу / Ю.Є. Юцевич. – Київ, 1998. – 160 с.